

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

к.е.н., ст. викладач **Абрамчук М.Ю.**,
студент гр. Ф-21 **Кабанець К.М.**
Сумський державний університет (Україна)

У високорозвинених країнах світу з ринковою економікою малий та середній бізнес займає важливе значення не тільки в розрізі підприємницької діяльності, а в тому числі для забезпечення політичної та соціальної стабільності національної економіки і добробуту суспільства в цілому. Тож не зважаючи на затяжний перехідний етап становлення української економічної системи, ефективне функціонування малого та середнього підприємництва, а також надійний контроль з боку держави є необхідною передумовою виходу України з кризового стану.

Фінансова підтримка та контроль малого бізнесу з боку держави, насамперед, здійснюється фіскальними засобами впливу через систему оподаткування. В Україні таким засобом є спрощена система оподаткування.

Задля можливостей подальшого змістовного прогнозування й виокремлення завдань для вдосконалення існуючих критеріїв законодавства стосовно спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності визначимо основні її переваги та недоліки.

До основних позитивних аспектів спрощеної системи оподаткування можна віднести:

- зменшення податкового тиску на підприємців малого та середнього бізнесу, а також глибока диференціація ставок єдиного податку;
- уникнення цілого ряду штрафів, санкцій та перевірок, які застосовуються при загальній системі оподаткування;
- полегшення здійснення податкового обліку та звітності – немає потреби додаткових знань та спеціальної освіти при здійсненні підприємницької діяльності, а також у відстеженні частих змін Податкового кодексу України;
- сприяння збільшенню та ефективній зайнятості населення;
- забезпечення розвитку малого та середнього підприємництва, антимонопольного простору на ринку, а також насичення вітчизняного та зарубіжного ринку товарами і послугами;
- наявність права вибору суб'єктами господарювання режиму щодо сплати податку на додану вартість;
- наявність для фізичних осіб – підприємців I-III групи права не використовувати реєстратори розрахункових операцій (РРО);
- єдиний податок повністю сплачується до місцевих бюджетів, що є стимулом зацікавленості органів самоврядування до розвитку малого та середнього підприємництва.

Поряд з перевагами на основі [1-3] можна виокремити такі основні негативні сторони:

- обмеження за видами діяльності, чисельністю найманих працівників та обсягів виручки;
- труднощі у співпраці фізичних осіб-підприємців з юридичними особами, які знаходяться на загальній системі оподаткування;
- умовність назви «єдиний податок» - разом з ним обов'язково сплачуються інші платежі та збори (єдиний соціальний внесок, екологічний податок тощо);
- розміри єдиного податку та єдиного соціального внеску для окремих груп платників не залежать від результатів діяльності і справляються навіть при відсутності доходів;
- викривлення механізму функціонування податкової системи та конкурентного середовища внаслідок існування загальної та спрощеної системи оподаткування.

Аналізуючи доволі стрімку тенденцію до щорічного збільшення кількості підприємців – платників єдиного податку, можна стверджувати про все ж таки переваги позитивних сторін спрощеної системи над негативними.

Отже, основне завдання існуючого законодавства проявляється в оптимізації систем оподаткування, обліку та звітності, впровадженні виваженого і перенесеного на вітчизняні реалії зарубіжного досвіду та стандартів, а також забезпечення стабільності надходжень до бюджету від сплати єдиного податку. Тому, необхідним є забезпечення подальшої простоти та прозорості спрощеної системи оподаткування. Але слід підкреслити, що наявні проблеми в спрощеній системі свідчать в першу чергу не про необхідність її ліквідації, а про перспективи реформування та складність загальної системи оподаткування, що стає причиною зловживань спрощеною системою.

1. Сидоренко Р. В. Спрощена система оподаткування в Україні: історія і перспективи [Текст] / Р. В. Сидоренко // Збірник наукових праць таврійського державного агротехнологічного університету. – 2012. – №1.17. – С. 138-145.
2. Орлова В. О. Вплив спрощеної системи оподаткування на подальший розвиток малого бізнесу / В. О. Орлова // Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Сталий розвиток економіки. – 2012. – №3. – С. 78-81.
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України. Офіційний портал. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/rozdil-xiv--spetsialni-podat/edynni-podatok/>.